

Наталія Гасай

студентка гр. ДСПУАзм-21

Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль

Науковий керівник: д.е.н., професор Ольга Кириленко

АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я РЕГІОНУ

В Тернопільській області здійснюються поетапні кроки щодо створення умов для забезпечення громадян якісними, доступними та безоплатними медичними послугами в період воєнного стану. На сьогодні в області функціонує 100 закладів охорони здоров'я, з них: 46 – амбулаторно-поліклінічні заклади; 46 – стаціонарні заклади, 8 – інші установи, 5 закладів охорони здоров'я знаходяться в стадії ліквідації. Упорядкування мережі та ліжкових потужностей відбувалося за рахунок реорганізації малопотужних закладів, відтак у 2023 році ліквідовано 1 установу, 1 заклад на етапі реорганізації.

У 2023 році 113 медичних закладів уклали угоду з Національною службою здоров'я України на суму 4 188 832,6 тис. грн, з них 25 приватних установ.

Станом на 01 листопада 2023 року у закладах охорони здоров'я Тернопільської області зареєстровано:

4844,0 штатних лікарських посад, укомплектованість утримується на рівні 83,5%, показник забезпеченості на 10 тисяч населення складає 39,7%;

8425,75 посад середнього медичного персоналу, укомплектованість – 97,0%, показник забезпеченості на 10 тисяч населення складає 80,2%.

Вакантних посад:

лікарів становить 834,0: в закладах охорони здоров'я сільської місцевості – 552,0; у міських закладах – 129,0; обласних закладах – 153,0.

середніх медичних працівників – 1055,0 одиниць.

Варто відмітити, що установами галузі охорони здоров'я отримано з Державного бюджету України медикаментів та обладнання на суму більше 30 млн гривень. Зокрема, для покращення матеріально-технічної бази закладів отримано: 6 рентгенівських діагностичних апаратів; 1 комп'ютерний томограф. Очікується отримання ще одного КТ, МРТ та ангіографічної системи. Також, у 2023 році заклади охорони здоров'я області отримали благодійну допомогу на суму більше 102 млн грн. Окрім цього, на придбання обладнання і проведення капітальних ремонтів лікувальним установам обласного підпорядкування з обласного бюджету спрямовано більше 32 млн грн. Для забезпечення безперебійної роботи галузі 94 заклади охорони здоров'я укомплектовані 178 генераторами.

На сьогоднішній день здійснено ряд кроків, що покращать надання медичних послуг. Зокрема, сформовано спроможну мережу Тернопільського госпітального округу за кластерним принципом, в яку увійшли 25 закладів, з них 5 надкластерних, 7 кластерних та 13 загальних, що дозволить забезпечити етапність медичної допомоги, взаємодію первинної мережі, екстреної і стаціонарної допомоги, створення оптимальних маршрутів для пацієнтів.

Як вагомі досягнення варто, відзначити, що на базі відділення кардіохірургії та трансплантології Тернопільської обласної клінічної лікарні проведено 4 пересадки серця, 10 нирок та 5 операцій TAVI (Транскатетерна Імплантація Аортального Клапана). А також, вперше виконано оптичну когерентну томографію судин серця і впроваджено методику малоінвазивного втручання на відкритому серці. У відділенні нейрохірургії Тернопільської обласної клінічної психоневрологічної лікарні проведено 96 операцій, з них 16 тромбектомій, за допомогою ангиограма, здійснено кліпування 5 аневризм одночасно з одного доступу. Також, в Тернопільському обласному онкологічному диспансері проведено малоінвазивну операцію з приводу раку стравоходу, а саме ендоскопічне стентування, що є надзвичайно ефективним та відкриває вікно можливостей для пацієнтів. У вказаному медичному закладі завершується реконструкція приміщення (бункера) для встановлення лінійного прискорювача.

Поряд з цим в Тернопільській області у зв'язку з зростаючою потребою в послугах з психічного здоров'я в умовах повномасштабної війни та з метою поліпшення доступу населення до професійних послуг в галузі охорони ментального здоров'я за ініціативою О. Зеленської, при підтримці Кабінету Міністрів України, реалізується Всеукраїнська програма ментального здоров'я «Ти як?». Зокрема, створено координаційну раду з психічного (ментального) здоров'я населення та визначено регіонального координатора, відповідального за реалізацію даного напрямку. Здійснено попереднє картування послуг в сфері ментального здоров'я і визначено місця надання психологічної, психіатричної допомоги.

В рамках реалізації вищезазначеної програми відкрито 7 центрів ментального здоров'я в громадах Тернопільської області. Проведено навчання з вдосконалення знань у сфері ментального здоров'я та психосоціальної підтримки для 250 працівників структурних підрозділів Тернопільської обласної військової (державної) адміністрації.

Одним із ключових завдань медичної галузі є розширення спектру реабілітаційної допомоги у кластерних та надкластерних закладах охорони здоров'я шляхом створення реабілітаційних відділень до кінця 2023 року.

Так, у закладах охорони здоров'я спроможної мережі планується розгорнути 342 реабілітаційних ліжок, у 2 із 7 кластерних медичних установ функціонують 100 реабілітаційних ліжок, в інших 5 кластерних установах вживаються заходи для забезпечення надання реабілітаційної допомоги.

Для забезпечення ефективного та доступного надання реабілітаційної медичної допомоги у закладах охорони здоров'я спроможної мережі розробляється Клінічний маршрут пацієнтів, які потребують реабілітаційної допомоги.

Проаналізувавши стан галузі охорони здоров'я Тернопільського регіону можна виділити основні напрями подальшого його розвитку:

- впровадження європейських стандартів в організацію надання медичної допомоги населенню на всіх етапах, зокрема здійснення аудиту якості медичної допомоги, постійна робота над зростанням рівня задоволеності медичною допомогою населення;

- створення єдиних медичних територіальних просторів з метою концентрації матеріальних ресурсів та забезпечення надання високоякісної медичної допомоги;
  - пріоритетний розвиток закладів охорони материнства і дитинства; регіоналізація перинатальної допомоги області з подальшим активним впровадженням ефективних перинатальних технологій;
  - раціональне використання наявних ресурсів: оптимізація мережі лікувально-профілактичних закладів області та реструктуризація ліжкового фонду з урахуванням медико-економічної ефективності роботи ліжка;
  - подальше створення центрів високоспеціалізованої, високотехнологічної медичної допомоги на базі провідних обласних лікарень;
  - формування в області єдиної мережі закладів медичної реабілітації та відновного лікування хворих з врахуванням рекреаційних та кліматичних факторів регіону;
  - реалізація програмно-цільового фінансування для розвитку пріоритетних напрямів медицини;
  - інформатизація медичної галузі, подальша реалізація програми розвитку телемедицини;
  - забезпечення раціонального, ефективного і справедливого використання наявних кадрових, фінансових та матеріальних ресурсів охорони здоров'я.
- Основне завдання сьогодні – докласти максимум зусиль, щоб максимально наблизити нас до європейської якості надання медичної допомоги.

Список використаних джерел:

1. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-ХІІ. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>
2. Офіційний веб-сайт Департаменту охорони здоров'я Тернопільської обласної військової (державної) адміністрації. URL: <http://uozter.gov.ua>
3. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>.
4. Офіційний веб-сайт Національної служби здоров'я України. URL: <https://nszu.gov.ua/>